

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ
З ЦІННИХ ПАПЕРІВ
ТА ФОНДОВОГО РИНКУ**

вул. Московська, 8, корпус 30
м. Київ, 01010, Україна
тел./факс 280-40-95
тел./факс 254-23-31
Код ЄДРПОУ 37956207
Web: [http:// www.nssmc.gov.ua](http://www.nssmc.gov.ua)

**NATIONAL SECURITIES
AND STOCK MARKET
COMMISSION**

Building 30, 8, Moskovska St.,
Kyiv, 01010, Ukraine
phone/fax +38(044)254-25-70
phone/fax +38(044)254-23-77
Code of USRCOU 37956207
Web: [http:// www.nssmc.gov.ua](http://www.nssmc.gov.ua)

29.01.16 № 09/04/2004

На № _____

Асоціація «Українські фондові торговці»

01004, м. Київ, вул. Льва Толстого, 9-а

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку на лист від 21.12.2015 № 08/1-218 повідомляє.

Відповідно до статті 16 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» (далі Закон) професійна діяльність на фондовому ринку - діяльність акціонерних товариств і товариств з обмеженою відповідальністю з надання фінансових та інших послуг у сфері розміщення та обігу цінних паперів, обліку прав на цінні папери та прав за цінними паперами, управління активами інституційних інвесторів, що відповідає вимогам, установленим до такої діяльності цим Законом та законодавством.

До видів професійної діяльності на фондовому ринку, зокрема відноситься клірингова діяльність.

Професійна діяльність на фондовому ринку здійснюється виключно на підставі ліцензії, що видається Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (крім професійної діяльності Центрального депозитарію цінних паперів та депозитарної діяльності Національного банку України).

Статтею 19¹ Закону визначено, що клірингова діяльність - діяльність з визначення зобов'язань, що підлягають виконанню за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, підготовка документів (інформації) для проведення розрахунків, а також створення системи гарантій з виконання зобов'язань за правочинами щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів. Особами, які провадять клірингову діяльність, є клірингові установи та Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках. Центральний депозитарій цінних паперів та Національний банк України можуть провадити клірингову діяльність з урахуванням вимог, встановлених законодавством.

124468
Відповідно до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 01 жовтня 2013 року № 2093 ПАТ «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках» отримано ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - клірингової діяльності. Рішенням Національної комісії від 01 жовтня 2013 року № 2094 зареєстровані

ВХ. № 31-08/1

Від 03.02.2016

внутрішні документи Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках відповідно до вимог Закону.

Вимоги до провадження Розрахунковим центром з обслуговування договорів на фінансових ринках діяльності в депозитарній системі містяться в статті 15 Закону України «Про депозитарну систему України». Зазначеною статтею встановлене наступне.

Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках - банк, що функціонує у формі публічного акціонерного товариства відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом. Банк набуває статусу Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках з дня реєстрації Правил Розрахункового центру в Національному банку України в установленому порядку.

Акціонерами Розрахункового центру можуть бути Національний банк України, професійні учасники фондового ринку, а також міжнародні депозитарно-клірингові установи. У статутному капіталі Розрахункового центру частка Національного банку України повинна становити не менш як 25 відсотків плюс одна акція. /Відповідно до пункту 12 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про депозитарну систему України» визначено, що на день реєстрації Правил Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках у статутному капіталі Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках частка Національного банку України повинна становити не менш як 75 відсотків. Згідно з даними ліцензійної справи ПАТ «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках», станом на 25.01.2016, **частка Національного банку України в статутному капіталі ПАТ «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках» складає 77,79%.**

Клієнтами Розрахункового центру можуть бути резиденти України (юридичні особи, їх відокремлені підрозділи, фізичні особи) та нерезиденти України (юридичні особи, представництва юридичних осіб в Україні та фізичні особи).

Режим функціонування рахунків клієнтів Розрахункового центру визначається самим Розрахунковим центром за погодженням з Національним банком України. Умови відкриття рахунків та особливості їх функціонування передбачаються в договорі, що укладається між Розрахунковим центром і клієнтом - власником рахунка.

Порядок провадження клірингової діяльності, здійснення клірингу за договорами щодо цінних паперів, зокрема, Розрахунковим центром з обслуговування договорів на фінансових ринках, у тому числі порядок здійснення клірингу за договорами щодо цінних паперів особами, що виконують функцію центрального контрагента, порядок створення та використання гарантійного фонду у вигляді цінних паперів та інших фінансових інструментів, а також порядок контролю за провадженням клірингової діяльності визначений Положенням про клірингову діяльність, затвердженим рішенням Національної комісії з цінних паперів від 26.03.2013 № 429, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 квітня 2013 року за № 562/23094 (далі – Положення).

Відповідно до вимог розділу II Положення **Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках як особа, що здійснює кліринг, надає учаснику клірингу клірингові послуги на підставі укладеного з**

ним договору про клірингове обслуговування за умови взяття його на облік у порядку, встановленому цим Положенням. **Особа, що здійснює кліринг, зобов'язана до моменту укладання договору про клірингове обслуговування надати особі, яка має намір стати учасником клірингу, інформацію, зазначену в частині другій статті 12 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».**

Пунктом 2 розділу I Положення учасник клірингу - особа, яка уклала з особою, що здійснює кліринг, зокрема, договір про клірингове обслуговування для здійснення клірингу зобов'язань за правочинами щодо цінних паперів (інших фінансових інструментів), вчинених у власних інтересах учасника клірингу та/або в інтересах його клієнтів та контрагентів.

Відповідно до вимог законодавства щодо цінних паперів погодження Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку максимальних, мінімальних розмірів тарифів, інших тарифів на оплату послуг Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках не передбачено.

Тарифи на послуги Розрахункового центру з обслуговування договорів на фінансових ринках оприлюднені на офіційному сайті товариства: [«http://www.ausd.com.ua/clearing-services/fees-for-clearing-services-clearing-center.html»](http://www.ausd.com.ua/clearing-services/fees-for-clearing-services-clearing-center.html).

Додатково маємо зазначити, що Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку для аналізу ситуації щодо вартості послуг ПАТ «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках» Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку направлений лист до ПАТ «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках» щодо надання аргументованих пояснень з питань, викладених у вищезазначеному листі Асоціації.

За інформацією ПАТ «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках», отриманою листом від 19.01.2016 № 55 щодо підвищення тарифів на послуги ПАТ «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках»: протягом всього терміну діяльності Розрахункового центру його тарифна політика була спрямована на вдосконалення процесів обслуговування клієнтів, зручність оплати послуг, прозорість та зрозумілість процесів тарифікації для користувачів.

Так, в результаті «регулярних» змін тарифів:

- вартість обслуговування клірингових субрахунків не сплачується окремо, а входить до вартості обслуговування клірингового рахунку, не залежно від їх кількості;
- фактично скасована плата за закриття клірингових субрахунків (у випадку одночасного закриття 5 і більше субрахунків);
- надано можливість виконувати клірингові операції після закінчення операційного дня;
- встановлено найнижчий в банківській системі тариф на продаж іноземної валюти за ініціативою депозитарної установи з метою подальшого переказу власнику цінних паперів;
- взагалі скасовано тариф за розрахункове обслуговування банківського рахунку;
- клієнтам Розрахункового центру надано можливість оплачувати послуги як самостійно зручним для них способом з рахунків у будь-яких банківських

установах, так і в порядку договірної списання з рахунків в Розрахунковому центрі.

Також, за інформацією ПАТ «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках», отриманою листом від 19.01.2016 № 55 щодо підвищення тарифів на послуги ПАТ «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках»:

індексація окремих тарифів Розрахункового центру була здійснена лише один раз у два етапи (травень та грудень 2015 року) шляхом коригування на індекс споживчих цін (індекс інфляції) за 4 квартал 2013 року та 2014 рік. При цьому варто відмітити, що більшість тарифів, коригування яких відбулось у травні 2015 року, у грудні було взагалі скасовано, знову ж таки з метою зручності обслуговування та забезпечення прозорості тарифної політики;

рішення про підвищення тарифів Розрахункового центру у грудні 2015 року було прийнято виключно щодо тарифу на обслуговування клірингового рахунку (включаючи субрахунки такого рахунку), який жодного разу не змінювався протягом всієї діяльності Розрахункового центру ще з 2013-го року;

індексація зазначеного тарифу Розрахункового центру відбулась виключно на рівень інфляції за 4 квартал 2013 року та 2014 рік – на 26%. В той же час за офіційними даними Державної служби статистики України індекс споживчих цін (рівень інфляції) в Україні за період діяльності Розрахункового центру склав 169,3% (тобто в два з половиною рази більше ніж були проіндексовані тарифи Розрахункового центру);

у будь-якому випадку тарифи Розрахункового центру розробляються таким чином, щоб забезпечити покриття витрат на надання відповідного виду послуг та повноцінне виконання Розрахунковим центром покладених на нього законодавством функцій;

розрахунок собівартості послуг, що надаються Розрахунковим центром, показав, що доходи від клірингової діяльності, навіть після індексації тарифів, не покривають відповідних витрат Розрахункового центру, у зв'язку з чим відповідні тарифи (зокрема тариф на клірингове обслуговування) у найближчий час будуть переглядатись.

Дана відповідь стосується виключно суб'єкта звернення, не є офіційним роз'ясненням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Член Комісії

Д.Тарабакін